

Ткачук М.В., студентка

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

КОМПЛЕКСНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ: СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ

Сьогодні економічний аналіз є невід'ємним елементом у діяльності підприємств, оскільки дозволяє досліджувати їх функціонування, спрогнозувати розвиток у майбутньому, розкрити резерви виробництва, виявити напрямки підвищення ефективності діяльності для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Головним об'єктом внутрішнього й зовнішнього економічного аналізу є будь-який суб'єкт господарювання та його структурні підрозділи. Суб'єкт господарювання є складною соціально-економічною системою з багатоаспектною господарською діяльністю та різноманітними зовнішніми та внутрішніми економічними зв'язками.

Загалом, для підвищення ефективності функціонування підприємств необхідно забезпечувати комплексність аналізу. У ході комплексного економічного аналізу проводиться порівняння досягнутих результатів діяльності з даними за минулі періоди, із показниками інших підприємств та середньогалузевими показниками; визначається вплив різноманітних факторів на результати господарської діяльності; виявляються недоліки, помилки, невикористані можливості, перспективи тощо. Комплексність дослідження передбачає охоплення всіх ланок і всіх сторін діяльності та всебічного вивчення причинних залежностей в економіці підприємства.

Отже, комплексний аналіз – це всебічне дослідження економіки підприємств на основі вивчення системи економічних показників з урахуванням чинників, що впливають на результати діяльності підприємства[1].

Сутність комплексного, системного підходу в економічному аналізі діяльності підприємства полягає в тому, що у взаємозв'язку та

взаємозумовленості досліджуються й оцінюються: показники роботи кожного структурного підрозділу підприємства: цеху, представництва, ділянки, філії, підрозділу виробництва; загальні результати діяльності підприємства та внесок і вплив на їхнє формування кожного його структурного підрозділу; усі види діяльності підприємства; соціальна сфера підприємства та його екологічний стан; рейтинг конкретного підприємства та його місце в системі більш високого рівня управління.

Під методикою взагалі розуміється сукупність засобів і правил найбільш доцільного виконання певної роботи. Варто розрізнити загальну і специфічну методики. Загальна методика – це система досліджень. Специфічна методика конкретизує загальну відносно до визначених галузей економіки.

Методика комплексного економічного аналізу повинна містити такі основні елементи: визначення об'єктів аналізу; формулювання цілей і задач аналізу; визначення системи показників для досягнення цілей і задач; схема і послідовність проведення аналітичного дослідження; періодичність і терміни проведення аналізу; джерела інформації, на підставі яких проводиться аналіз й опрацювання; засоби і методи аналізу економічної інформації досліджуваних об'єктів; етапи проведення аналізу і розподіл обов'язків між службами підприємства і конкретними особами; технічні засоби, використовувані для аналітичного опрацювання інформації; порядок оформлення результатів аналізу і їхньої оцінки[2].

Розглянемо один із найважливіших елементів методики – послідовність виконання аналітичної роботи. В процесі виконання комплексного аналізу виділяються певні етапи.

На першому етапі, об'єкт комплексного, системного аналізу надається як система, яка має конкретну мету та завдання. На другому етапі здійснюється обґрунтування системи показників. На третьому етапі створюються: інформаційна модель системи з визначенням її підсистем, їхніх функцій та прямих і зворотних зв'язків між підсистемами. На

четвертому етапі досліджуються взаємозв'язки між господарськими явищами та фактори. На п'ятому етапі комплексного, системного економічного аналізу вводяться, конкретні дані про роботу об'єкта. На шостому етапі ведеться робота з утвореною інформаційною моделлю системи, яка призначена для оцінки діяльності підприємства як системи, для виявлення та оцінки резервів підвищення ефективності його діяльності. На сьомому, завершальному, етапі здійснюються: узагальнення результатів економічного аналізу; оцінка внеску структурних підрозділів металургійного підприємства в загальні результати його діяльності; документальне оформлення та підготовка[3].

Особливістю економічного аналізу і його методу є використання системи показників, що дає змогу комплексно досліджувати господарську діяльність підприємства.

Таким чином, комплексний, системний економічний аналіз повинен охоплювати всі види економічного аналізу та проводитися своєчасно й оперативно, що вимагає використання сучасної комп'ютерної електронно-обчислювальної техніки та програмного забезпечення аналітичної роботи.

Список літератури:

- 1) Петрицька О.С. Економічний аналіз: перспективи розвитку / О.С. Петрицька // Проблеми і перспективи економіки та управління. Теоретичні проблеми розвитку національної економіки. – 2015. – № 3 (3) – С. 67–71.
- 2) Черниш С. С. Огляд методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства / С. С. Черниш // Інноваційна економіка. – 2013. – № 5 – С. 87–92.
- 3) Лысенко Д.В. Теория экономического анализа // Аудит и финансовый анализ – 2007 - №2 – С. 15–17.